Ч. 62 Пятниця 19 (31) марта 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45

Поодиноке число 3 кр.

Бесіда пос. Барвіньского

виголошена при загальній дебаті буджетовій на 22-ім засіданю сойму дня 24 с. м.

(Конець).

До такої операциї покликана передовсім держава і держава лише має до того спроможність, щоби се перепровадити так само, як в остатних 50 роках переведено індемнізацию. Обдовжене понад всяку міру селяньство і маломіщаньство має повне право нині домагати ся від держави, щоби тепер забрала ся ревно до нової індемнізациї. Такий викуп наших рільників з довгів дав би ся перевести в формі конверсиї гіпотечних довгів на амортизуючий ся рентовий довг, невиповідальний із сторони вірителя. Амортизациєю повинен бути довжний стан зредукований до такої довжної границі, якої би вже не можна переступити. Розумієсь, що лише таких хліборобів можна би тим способом ратувати, котрі ще не зовсім пропащі. Одного дня належало би замкнути ґрунтові книги і докладно розслідити стан довгів.

На основі тих розслідів можна би означити, хто може бути принятий до тої спілки ґрунтової. Та ґрунтова спілка могла би з підмогою найвисшої краєвої власти сплатити вірителів краєвими листами заставними, котрі би процентували ся і амортизували. Таким способом вірителі не стратили би нічого, а власність земска була би увільнена з довгів. Хліборобскі спілки, засновувані в нашім краю, могли би управильнити спільно з Райфайзенками гіпотекарний кредит дрібної власности земельної.

Подаю сю гадку сьвітлій розвазі В. Палати і прошу піддержати отсю резолюцию:

„Поручає ся Виділови краєвому, щоби як найскорше поробив розслїди в цїли конверсиї гіпотекарних довгів на амортизуючий ся і невиповідальний із сторони вірителя рентовий довг".

Без гроша, без вкладу не потрафить господарити найлїпший заводовий господар, а без викупу хліборобів з довгів мусять они зовсім пропасти, через що і держава і край стратять головну свою підвалину.

Непевність і хиткість нашого краєвого буджету, страшна мара недобору, яка виступає перед ними вже в найблизшій будучинї, повинні склонити В. Палату і Виділ краєвий до енерґічного дїланя, щоби охоронити наш край перед тими сумними і тревожними виглядами. Не сумнїваю ся ані на хвилю, що В. Сойм ухвалить внесеня буджетової комісиї, звернені до кр. Виділу, а між ними і візване, щоби кр. Виділ перевів всякі можливі ощадности і тим запобігав підвисшеню додатків до податків, а крім того розглянув ся і перевів пересправу з правительством, щоби в найблизшім часї і то вже в прелїмінари на р. 1900 запевнити краєви нове жерело доходів, щоби тим способом можна дальше дбати про економічні і просьвітні потреби краю. Се справа конечна, пильна і потрібна, щоби державний скарб прийшов з підмогою краєви; однак се може уратувати край перед недобором, перед дальшим обтяженем людности новими додатками, але ще не вирату є ії з над тої пропасти, над якою она опинила ся. А треба конечно видобути наших рільників із страшного обдовженя, треба скріпити їх силу податкову, а тоді не будемо лякати ся хочби нових додатків до податків. Я кинув лише гадку, а переведене і виконане лишаю покликаним до того чинникам і кінчу мою промову горячим покликом: ратуймо наше селяньство і маломіщаньство, ратуймо рільничий стан від неминучої загибели і пропасти, поки ще час! (Славно! Славно!)

Сойм краєвий.

На вечірнім засїданю сойму дня 23 с. м. відбуло ся голосоване в справі сполученя села і місточка Сколього. Внесене пос. Вахнянина, котрий жадав, щоби справу відослати знову до Виділу, відкинено 42 голосами против 39 а удержало ся внесене комісиї (виготовлене закона о сполученю з увзглядненєм права самостійного заряду майна і сплати довгів в кождій громадї окремо).

В справі ліквідациї селяньского заведеня кредитового (банк рустикальний) і заведеня кредитового земского поручено Виділови, щоби в порозуміню з банком краєвим обдумав средства до скорого докінченя ліквідациї. При сїй нагоді сказав пос. Бернадзіковский

ГЛУХИЙ КОВАЛЬ ПРАКОВСКИЙ.

(З мадярского — Кольомана Міксата.)

I.

Дівчата, сусіди і офіцир.

Мій дїд цїлий тиждень курив і кляв. За першу хибу гнївала ся моя мати, бо дим шкодив їй і она кашляла, а за другу сварила на него бабуня, бо була богобоязлива.

— Ей Андрію, Андрію! — говорила заєдно — що ти не встидаєш ся так ображувати Найвисшого, нашого Сотворителя і Господа! То аж страшно слухати. Але кажу тобі, що ще колись грім тебе убє!

— Бог найрозумнїйший! — крикнув розлючений дїд — остав-но ти лиш єму ту річ. Я знаю, що роблю.

І справдї дїдови добре поводило ся. Бог поблагословив єго довгим і щасливим віком. Але з другої сторони і він виповняв свій обовязок, і як кляв шість днів по черзї, так в недїлю сїдав вигoлений, в своїй найлїпшій одежи на бричку, і чи то була погода, чи слота, їхав до церкви в Кріжнош, на третє село, де було найблизше лютерске приходство. Там співав цїле передполудне з великою побожностию псальми, і — як єму здавало ся — очищував ся з усїх гріхів за цїлий тиждень. І єго совість була все чиста.

Коли я трохи підріс, брав дїд і мене до церкви з собою, і я радо їздив з ним. Спершу длятого, що на рівній дорозї міг я поганяти, правда без батога, бо коні у дїда треба було незвичайно шанувати, і не вільно їм було за ніщо в сьвітї бігти, але все таки то була велика приємність для мене, коли я міг держати лиш поводи.

Пізнїйше, коли я став вже ґімназиястом, їздив я з старим лиш підчас вакаций до Кріжнош, але тоді займали мене вже дівчата, що сидїли по обох боках престола на своїх родинних лавках; а іменно біляві панни Круді, чотири великі і хороші дівчата Фолькушгазі, чорноволоса Вільгельміна Вер і синьоока, струнка як серна Пірошка Ґаль, котра з усїх найлїпше менї сподобала ся. Чому як раз єї волів я як инших, того я й сам не умів сказати, бо між дочками Фолькушгазих були красші і молодші, що більше відповідали менї — Пірошка могла мати яких двайцять три роки — але мимо того я єї любив. Я дивив ся і дивив ся підчас нудної проповіди, і на мене находило якесь невисказано приємне чувство, менї здавало ся, що хочби я вічно так вдивлював ся в неї, то оно не навкучилось би менї. Тоді то я все гадав: „Як колись оженю ся, то нїхто хиба Пірошка буде моєю жінкою".

Правда, після гадки моєї бабуні, що знала ся на таких річах, суджена мусїла бути все молодшою від судженого, а не так, як в тім случаю, о сїм лїт старшою. В безконечности часу, як кажуть професори, десять лїт то лиш хвилька, отже сїм лїт, то ще менше як хвилька. Одним словом, не було би нічого дивного, колиб Пірошка Ґаль чекала, доки аж я не одержу дипльому. То могло стати ся за яких десять лїт. Правда, я мав би тоді лиш двайцять шість лїт а она трийцять три. Але того вже не можна змінити.

На всякий спосіб згадую ще нинї дуже радо ті недїлї, і моє серце бє живійше, коли пригадаю собі на ті сїльскі панни, що сидїли в лавках тихо і смирно в капелюхах, прибраних цьвітами, і в простеньких перкалевих одягах, а котрі видавались менї такими хорошими і принадними.

* * *

Згодом пізнав я визначнїйших в поміж набожних прихожан: грубого Мартина Чуріого, що все засипляв в часї проповіди а відтак хропів на цїлу церков; побожну і хорошу вдову Бузінкай, в котрої молитвеннику, як обертала картки, можна було на кождій сторонї видїти засушені листи цьвітів або конюшини; дальше довгого, сухого Павла Кріжнозіого, послїдного потомка колишних властителїв села, що в своїй прикрашеної гербом лавки скоса поглядав на стоячі по лївій сторонї престола селяньскі дївчата.

Але найвиразнїйше стоїть перед моїми очима наша лавка. На передї сидїв дїд, що співав і співав аж піт з него лив ся. Єго найблизшим сусїдом був очевидно я, з очима зверненими на Пірошку. На лїво від мене сидїв Иосиф Порнія, столяр з Киді Пушта, що в лїтї кождої недїлї появляв ся в церкви і відповідно до потреби молив ся о дощ або погоду, та кидав до скарбонки або срібного двайцятака або крайцар, після того, чи був вдоволений станом воздуха чи нї. За столярем си

що комітет лїквідацийний бодай чи не гірше господарить як сам банк рустикальний. При сій нагоді справоздавець пос. Жардецкий сконстатував, що лїквідация скінчена вже в 19 повітах; що із 40.000 довжників повістало тепер ще лиш 2959, що комітет мусів набути 1369 господарств, з тих продав 1239, а з сего числа ледви кільканайцять в невідповідні руки.

Петицию старшини громадскої в Берездівцях (пов. бобрецкий) о основане краєвої **школи ткацкої в Берездівцях** передано Видїлови краєвому з тим, щоби приступив до основаня такої школи, скоро громада дасть помішене, опал і сьвітло. Петицию Золотого Потока в справі основаня также школи ткацкої відступлено Видїлови краєвому до можливого увзгляднення.

Новинки.

Львів дня 30-го марта 1899.

— **Перенесеня.** Дирекция почт і телеґрафів у Львові перенесла почтового асистента Йос. Дрипчиньского з Чорткова до Кракова.

— **З львівскої аепархії.** Презенти одержали оо.: Киприян Дурбак сотрудник з Ладичина на Вербівчик і Лев Гриневич парох Чолган на Шумляни. — Завідательства одержали оо.: Теоф. Кордуба новопоставлений пресвитер в Августівцї, Ник. Демчиньский сотрудник з Корсова в Корсові, Володим. Була з Боринич в Девятниках, Ник. Цесельский з Голоскович в Подусові, Гер. Семків з Голгоч в Жеребках і Григ. Сахно з Станковець в Межиричи. — Сотрудництва одержали оо.: Іс. Свистун з Середополець в Яричеві новім і Йос. Дубанович в Конюшках.

— **Торжества з нагоди наділеня медалями** в память цїсарского ювилею відбули ся: В **Судовій Вишни** відбуло ся заходами вислужених вояків дня 22 с. м. богослуженє в обох обрядах за здоровлє Є. Вел. Цїсаря. Торжество розпочало ся досьвіта вистрілами з моздірів; о год. пів до 8 відправлено богослуженє в церкві латиньского обряда, а о 9 год. в церкві руского обряда, де службу Божу відправив Вп. о. крил. В. Кондратский. В часї відправи співав міщаньский хор під проводом півця церковного п. Василя Костюка. По службі Божій відправив ся парастас за упокій бл. п. Є. В. Цїсаревої Єлисавети. Всїм, що взяли участь в богослуженю, складає ся отсим сердечну подяку. — В **Буракївцї**, повіта заліщицкого відбуло ся в суботу дня 18 с. м. заходами місцевого управителя школи п. Михаіла Левицкого і вояків, наділених медалями богослуженє за здоровлє Є. Вел. Цїсаря Франц Йосифа. На голос дзвона і кількох вистрілів з моздірів вийшло ся 52 вояків з блискучими на грудех медалями до церкви, щоби вислухати сьв. Богослуженя, котре при сальвах моздірів відправив Вп. о. совітник і парох Алексей Залуцкий. По Богослуженю відправлено парастас за упокій бл. п. Цїсаревої Єлисавети. Опісля поблагословив о. Залуцкий всї медалї і виголосив до зібраних вояків краснорічиву науку, за котру всї складають Вп. о. Залуцкому сердечну подяку.

— **Важне для товговцїв безрогами.** Міністерство зелїзниць в порозуміню з дирекциями приватних зелїзниць видало зарядженя, котрі мають на цїли улекшити і приспішити транспорт безрог з Галичини і Буковини до Відня, Праги і всїх на захід положених від Кракова стаций. Внаслїдок того будуть відходити транспорти безрог з Галичини кождого дня товаровими поїздами, котрі приходять до Відня о годинї 7-ій рано, а до Праги о годинї 3-ій по полудни. Після потреби буде відходити з Галичини ще один товаровий поїзд, котрий буде приїздити до Відня около 3-ої години по полудни. Крім того будуть відходити специяльно для Відня призначені поспішні поїзди, що будуть приїздити до Відня в недїлю о 8-ій годинї вечером. Днї і години відходу тих поїздів будуть оголошувані на стациях, звідки висилають ся транспорти безрог.

— **Еміґрацийне безголовє** ширить ся чим раз дужше між селяньством. І так н. пр. пишуть з Сокаля, що в громадах Шарпанцї, Лучичі, Тартаків і Боратин богато господарів попродало свої ґрунти і добуток та виїздить до Канади. А з Кракова знов доносять, що там що день приїздять товпи еміґрантів без гроша і без средств до житя. Они самі не знають куди їдуть і по що. Снують ся по містї з жінками і дїтьми. Деякі вже Краковї жебрають. В наслїдок того полїция має з ними богато клопоту, бо мусить вишукувати для них місця притулку і висилати їх в дорогу.

— **Нужда еміґрантів в Канадї.** Коли з наближаючою ся весною в многих сторонах всхідної Галичини рух еміґрацийний зачинає прокидати ся з великою силою, не від річи буде подати опис тої недолї, яка жде тепер еміґрантів в Канадї. Ось що пише про се п. Славский, родом з Гнїзна в Познаньщинї, що вже 10 лїт пробуває в Америцї. „В моїх вандрівках — пише — заблукав ся я аж до столицї канадийскої провінциї Манїтоби, міста Вінніпеґ, і тут власне найшов я головне пристановище наших отуманених братів. Признати мушу, що подорожуючи звиж 10 лїт по ріжних закутках Америки, не видав я такої нужди, як там. При одній улици взносить ся величезний ґмах, з польским написом: „Przytułek dla emigrantów“. Сей ґмах для цїкавих тепер зачинений. Через плоти з заду дістав ся я однак до єго середини. Тут стрінув я господаря, що говорив добре по польски. Хоть сей чоловік дивив ся на мене нерадо, позволив однак звидїти цїлий будинок. Звільна, боязливо, зачали висувати ся з ріжних кутів люди, подібні до кістяків. Женщини, обшиті в баранячі шкіри, в довгих чоботах і з блїдими лицями, зробили на менї страшне враженє. Зі всїх сторін благали мене о поміч і ратунок. Перо відмовляє послуху, коли-б хотїти описати ту страшну нужду і терпїня, на які ті люди виставлені, бо нема там ні одного, котрий би не мав відморожених членів. Що ті люди будуть дальше робити, тим нїхто не журить ся. Правительство чекає на весну, а скоро она завитає, всаджають ті виблїдлї лиця на вози і далї через степи — гет, аж над озеро Вінніпеґ, де сонце гріє лише через 3 місяцї, а решта пори року — вічний Сибір. Около 150 возів вибирає ся в таку подорож; правдива каравана, за котрою тягне 50 робочих волів, для трех кольоністів один, для оброблення землї. То цїлий дарунок для еміґранта, але і той віл мусить бути по 10 лїтах заплачений. Що миля пристає каравана і лишає на чистім поли кількох еміґрантів, звичайно одного Русина, Поляка, Шведа і Фінляндця, і їде дальше. Кольо-

---

дів Фунтік, девятьдесятьлїтний мельник, що раз або два рази підчас богослуженя діставав такий напад кашлю, що пастор мусів переставати говорити, доки Фунтік не викашляв ся. Під самою стїною було місце Праковского, глухого коваля, що з очевидною набожностию співав своїм хорошим баритоновим голосом. Але що він не чув нї орґанів, нї прочих співаючих, то або виривав ся наперед, або оставав ся позаду, псував гармонію і часто побуджував вірних до сьміху.

Начальника громади дуже то гнївало і він нераз представляв пасторови, аби заборонив ковалеви співати, але пастор не хотїв на то пристати.

— Бог зробив Праковского глухим — сказав своїм чистим голосом — але не нїмим. Як би був хотїв зробити єго нїмим, то се було б для него дуже легко, а він того не зробив, отже і я не зроблю, бо я єго слуга.

— Гм — відповів начальник — може єму подобає ся голос Праковского, бо він дїйстно хороший.

— І то може бути.

В наслїдок того змінив начальник свою політику і домагав ся, аби дяк співаючи держав ся Праковского.

Але всьо то не було би мало для мене великого значіня, колиб не було стало ся щось дивного з Праковским, над ним я вже сто разів гадав, а помимо того не можу собі й доси пояснити.

То був малий, сухий чоловічок з великою головою і грубими руками і мав погану привичку о всїм говорити. Тому й прозвано єго насьмішливо „всевідучим“ Праковским.

Правда, що він богато читав і богато знав, але всьо фальшиво.

Коли на пр. згадав хто о Николаю Зрінім [1]), то він зараз додав:

— Шкода, що тому бідакови утяли голову на площи сьв. Георгія.

Або як говорило ся о Наполеонї то він відозвав ся:

— Ага, той, що оженив ся з сьв. Єленою?

Але то не шкодило єго повазї, бо Кріжнозцї гадали собі: „Як хто має богато пшеницї то нехай собі буде й зла, все таки пшениця пшеницею“.

Мій дїд любив Праковского і ми все заїздили на єго подвірє напротив церкви. Они тодї розмавляли перед службою Божою о новинах в політицї, бо в тодїшних часах в кузнях збирали ся всякі новини.

Подорожнї, що приїздили з далека і давали кувати конї або направляти вози, оповідали, що нового довідали ся в дорозї, а за то слухали вістий, які в кузни полишили люди, що приїздили з противного боку.

— Що нового? — питав дїд звичайно. На то почав зараз коваль оповідати, що знав, а дїд аби єго заохотити до дальшого говореня, притакував єму, удавав здивованого, або кляв.

— Ви хиба з нечистим в змові, пане Праковский — говорив дїд. — І звідки ви то всьо знаєте? То таки штука!

Правда так оно було о много давнїйше, як він не був ще такий глухий. Гриміт великих молотів ще більше ослабив єго слух і тепер була правдива мука порозуміти ся з ним, бо треба було дуже кричати.

Але в міру того як він чим раз більше глух, упадало і єго значінє. Він не чув вже що оповідали подорожнї, а тї знов боялись ся розпитувати ся єго. До того він о скілько можна старав ся укривати свою глухоту. Єму здавало ся, що лиш людскі голоси послабли і що всьо довкруги него лиш шепче. Тому він заєдно нарікав:

— Які тепер нужденні легкі у людий! — Часом, як хто коло него розмавляв, він зі злостию крикнув: — Що то за якісь тайни? Говоріть голоснїйше.

Уперто вірив, що він так само як давно лиш трохи не дочуває і тому зробив ся сьмішним. Бо сьвіт легко прощає блуд, коли хто до него признає ся, але нїколи не прощає, як хто перечить. Навіть свого пса, з котрим двайцять лїт прожив, не любив тепер, бо від якогось часу перестав брехати і цїлком замовк; він гнївав ся за то на него і нїколи не погладив єго довгого, білого волося.

І від людий відтягнув ся, від часу як єму на іменинах Йосифа Галя лучила ся така пригода.

Славний бесїдник Христофор Гальозі піднїс при столї єго здоровлє і сказав:

— Маємо тут ще другого заслуженого Йосифа, благородного пана Йосифа Праковского...

Праковский заяснїв з вдоволеня. Але хитрий Гальозі сказав лиш тї слова голосно, відтак знизив голос і став ганьбити Праковского на чім сьвіт стоїть, виказуючи всї єго сьмішні сторони і погані хиби.

Але Праковский лиш усьміхав ся і коли бесїдник закінчив словами: — Ви Праковский, скінчений дурак — і склянки цокнули ся, піднїс ся коваль зворушений, але поважний і подав Гальозі'ому обі руки та сказав:

— То було красно, дуже красно. Я вам тої вічливости нїколи не забуду.

Роздав ся страшенний реґіт, навіть красна Пірошка сьміяла ся, аж їй сльози в очах стали, так що навіть дурний був би пізнав, який зміст мала бесїда.

Від того часу відвернув ся коваль від людий і показував ся лиш в недїлю в церкві, де співав псальми.

Люди почали знов насьмівати ся.

---

[1]) *Ґр. Николай Зріній, мадярский вельможа, корватского походженя, був воєводою і хоробро боров ся з Турками. В р. 1566 боронив против турецкого султана Солїмана II. кріпости Сіґет на чолї 3000 людий. Турки облягали кріпость кілька тиждків і стратили в борбі 20 тисяч людий, аж вкінци, коли Зріній при однім нападї поляг, оборонцї самі висадили кріпость у воздух. При тім вибуху погибло також множество Турків. З товаришів Зріні'ого полягли всї.*

нїсти, котрі мешкають в фармі Віннінеґ, доробили си о стілько, що везуть фіру галузок 50 миль до міста, щоби за то купити хлїба для дітий. Декотрі полюють також з голими руками на куйоти (малі вовки), щоби за продану жидови шкіру „залити хробака“. Земля в Манїтобі не зла, але засїв вимерзне завсїгди, Менонїти і духоборцї, заким внемїґровали, післали своїх на звіди і длятого взяли землї найлїпші, а католиків розкинене на 100 тисячах миль в квадрат. Загалом число Русинів з Поляками в Монїтобі виносить 10 тисяч. Жиють они тут без церкви, без костела, богато просто в дикім станї“.

— **Відкритий злочинець.** С. Долиньский, що в Чернівцях хотїв відобрати собі житє і зажив в тїй цїли стрихнїни, признав ся в шпитали, що називає ся властиво Боднар, що служив в Станиславові яко підофіцир, здефравдував 10 тисячів з полкової каси і утїк за границю та крутив ся кілька лїт по Німеччинї, Італїї, Іспанії і Росиї. В Росиї служив навіть при австрийскім консуляті, а всюди мав любовні пригоди і его любовницї щедро заcсмотрювали его грішми. Не могучи найти безпечного місця, поїхав до Черновець і тут хотїв отруїти ся, але то ему не удало ся; послїдній хвили не стало ему відваги і почав сам кликати о ратунок.

— **Смерть при праци.** В середу по полудни в друкарни тов. ім. Шевченка умерла нагле 15-лїтна друкарска помічниця Михайлина Лахтаївна, занята в хвили смерти численем паперу. Візвані лїкарі здогадують ся, що смерть наступила в наслїдок зажитя отруї, длятого заряджено слїдство.

— **Напад круків на чоловіка.** Незвичайна пригода лучила ся в місцевости Рояме коло Парижа. Один рибак вертав з полову домів і ніс на плечох мішок з рибою. Втім немов на даний знак кинуло ся па него множество круків. Они занюхали рибу і порішили відобрати еї чоловікови. Напад був такий сильний, що чоловік в борбі з соткою птиць не міг дати собі раду і уступив. Круки почали насамперед бити дзюбами в мішок, коли-ж рибак не випускав его з рук, птахи стали бити его крилами і кігтями. Дармо боронив ся руками, засланяв і кричав, чим раз більше круків надлїтало з усїх сторін і калїчило его. Покалїчений, утомлений, в смертельнім страху о своє житє, рибак почав утїкати до села; однако був би може не утїк з житем перед крилатими розбійниками, коли-б був не кинув мішка. Риби висипали ся з него на землю і круки в однїй хвили подїлили ся між собою добичею. Рибак переплатив стрічу з круками тяжкою недугою.

— **Кару смерти на женщинї при помочи електрики** виконано онегди в Новім Йорку. Була то Мария Пляс, перша женщина, котру в такий спосіб вислано на тамтой сьвіт за се, що із заздрости замордувала свою пасербицю і хотїла замордувати свого чоловіка. До послїдної хвилї числила она на помилуванє і взагалї не вірила, що засуд буде виконаний, бо в Новойоркскій державі доси покарано смертию взагалї лиш пять женщин, з котрих перша, як пізнїйше показало ся, була невинна. Послїдною женщиною, на котрій перед панею Пляс виконано засуд смерти, була Роксоляна Друзе, повішена в 1887 роцї за те, що застрілила свого чоловіка а відтак ще спалила его тїло.

Штука, наука і лїтература.

— Подає ся до відомости, що в книгарни Ставропиґійскій у Львові мож набути слїдуючі проповіди Вп. о. др. І. Бартошевского: 1) *Проповіди страстні* враз з проповідию на Воскресеніє Христове, уложені після сьв. Євангелий, оповідаючих о Страстях Христових дуже популярно, з практичними, до житя примінеными науками і з примірами, поясняючими предмет науки. Цїна від примірника 1 зр. — з перес. почт. 1 зр. 16 кр. — 2) *Проповіди празничні.* На празники Господскі і Богородичні цїлого року церковного. І ті проповіди суть дуже практичні, примірами пояснені і до потреб душевних примінені. Цїна від примірника 2 зр. — з перес. почт. 2 зр. 28 кр. — 3) *Проповіди недїльні*, так само уложені як висше згадані. Єсть їх уже не много. Цїна від примірника 2 зр. — з перес. почт. 2 зр. 28 кр. — 4) *Проповідь похоронна,* виголошена над гробом бл. п. др. Йосифа Левицкого, професора релїґії при II. ґімназ. у Львові. Цїна від примірника 15 кр.

— **Сельскі аристократи сорокових лїт,** комедия зі сьпівами в трох дїях. Під таким заголовком вийшла 3-та за 1899 р. а 226-та з черги книжочка „Просьвіти“ і коштує 15 кр.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 30 марта. Wien. Ztg. оголошує розпорядженє цїсарске видане на основі §. 14 що до дальшого побору податків і инших оплат державних та покриванє коштів потрібних на удержанє держави до дня 30 червня с. р.

Відень 30 марта. Після Slov. Nar. Молодочехи і ческа більша посїлість приймуть певно запрошенє правительства на конференцию в справі язиковій, а Нїмцї знову відмовлять участи. Коли би так стало ся, то правительство видасть розпорядженя язикові на основі §. 14 по порозуміню з Чехами.

Ню-Йорк 30 марта. На конференциї Мек Кінля з мінїстрами постановлено покликати до зброї 35.000 охотників. Поки що однакож буде вислане до Манїлї правильне войско, а охотники заступлять его аж коли мине горяча пора.

Ню-Йорк 30 марта. Анґлїйский пароход Nornmann застрях вчерашної ночи коло Марблеґід. До рана виратувано 21 людий з залоги.

Константинополь 30 марта. Приїхав тут угорский мінїстер скарбу Геґедіш.

Господарство, промисл і торговля.

Курс львівский.

Дня 29 марта 1899.		платять	жадають
I. Акциї за штуку		зр. кр.	зр. кр.
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .		375·—	385·—
Банку кред. гал. по 200 зр. . .		200·—	210·—
Зелїз. Львів-Чернів.-Яси		291·50	294·50
Акциї гарбарнї Ряшів		205·—	212·—
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.		258·—	265·—
II. Листи заставні за 100 зр.			
Банку гіпот. 4% корон		96·50	97·20
Банку гіпот. 5% преміов. . . .		110·20	110·90
Банку гіпот. $4\frac{1}{2}$%		100·00	100·70
$4\frac{1}{2}$% листи застав. Банку краєв.		—.—	—·—
4% листи застав. Банку краєв. .		98·—	98·70
Листи застав. Тов. кред. 4% . .		97·50	98·20
„ „ 4% льос. в 41 лїт.		97·50	98.20
„ „ 4% льос. в 56 лїт.		95·70	96·40
III. Облїґи за 100 зр.			
Пропінацийні гал.		98·20	98·90
Облїґи ком. Банку кр. 4% II ем.		102·50	—·—
„ „ „ „ $4\frac{1}{2}$%		100·50	101·20
Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор.		97·50	98·20
Позичка краєв. з 1873 по 6%		104·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.		97·40	98·10
„ м. Львова 4% по 200 кор.		94·30	95·—
IV. Льоси.			
Міста Кракова		26·60	28·—
Міста Станиславова		52·—	—·—
Австр. червон. хреста	Курс віденський	20·25	21·—
Угорскі черв. хреста		11·25	11·75
Італ. черв. хреста		11·—	12·—
Архікн. Рудольфа		28·50	29·25
Базилїка		7·05	7·30
Joszif		3·70	4·40
Сербскі табакові		4·25	5·25
V. Монети.			
Дукат цїсарский		5·63	5·73
Рубель паперовий		1·27	1·28
100 марок нїмецких		58·80	59·20
Доляр америк.		2·40	2·50

— О, який побожний зробив ся.

Але може він і не з побожности ходив до церкви. Взагалї в Кріжнос були якісь дивні люди і колиб так який невидимий дух вигнав з церкви всїх тих, що ходили там з инших причин а не з побожности, то не знаю як би то було виглядало. Може навіть і пастор був би не остав ся в церкві, бо він же мусів сюди приходити задля инших людий.

Панї Бузінкай любила похвалити ся своїми хорошими, шовковими одягами, Пірошка при співі своїми білими, лискучими зубами. Кожде було на щось горде і хотїло викликати у других заздрість. І так старий Фунтік, що не мав вже нї зубів нї волося, гордив ся своїми лїтами. А Праковский? Ну, він мав хороший голос і тому сидів в церкві на своїм місци і співав, а его серце було повне гордости на той голос, бо відколи оглух, представляв собі его ще красшим, ще більше дзвінким.

Які щасливі були всї ті, що его могли чути і ему здавало ся, що читає на їх устах, як шепчуть до себе:

— Що за чудесний голос у того Праковского.

— Шкода, що він глухий.

— О, то ще не така шкода, більша шкода була би, як би ми були глухі і не могли его чути.

Очевидно, що та розмова істнувала лиш в его уяві.

Але то всьо було ще нїчим в порівнаню до гордости, яка его наповняла, коли приїхав до дому гузар. Тодї блищали его очи, він держав ся прямо і гордо і з червоним гвоздиком при сурдутї та з перекривленим капелюхом на голові проходжував ся по улицях.

Гузар був одинокий его син, що стояв з своїм полком в Мілянї. Без него був би старий цїле житє одиноким, бо — одно прийшло, а друге пішло; — его вірна жінка Сузанна умерла, коли привела сина на сьвіт.

Але й рідко було найти такого сина як він — високий, стрункий, хороший, до того вояцкий мундур; в двайцять пятім роцї житя був вже офіцером і міг дійти до степени полковника.

Поручник Шандор Праковский приїздив що два роки за відпусткою до Кріжнос. Ми стрітили его кілька разів і мій дїд не міг ним налюбувати ся.

— Якого сина має той непочесний коваль! Чи той бузько не мав розуму, що занїс его у таке місце? Як би я був дївчиною, то він мусів би бути моїм, а на твоїм місци — і обернув ся до мене — я брав би его собі за взорець. Славний вояк!

Коли молодий Праковский був дома, то старий відживав і тїшив ся успіхами сина. Єго запрошували на імянини і хрестини, на празники і всїлякі инші забави, а як ішов улицею, то отвирали ся всї малі цьвітами заставлені вікна і з них виглядали веселі дївочі лиця.

І до церкви ходив кождої недїлї з вітцем: син трохи напеpeд, старий позад него, аби всьо лїпше бачити. Як приязно витали его при входї до церкви всї паничі і як витягали ся голови женщин і дївчат, коли він увійшов! Торжественно, поволи, аби більше налюбувати ся, ступав старий до своєї лавки, між тим як молодий Праковский, для котрого не ставало місця коло вітця сїдав, в найблизшім рядї, як раз за мною.

Я то всьо так точно оповідаю, бо як раз та річ викликала великий заколот.

Пірошка Ґаль почала нагле ставати неспокійною і споглядати з під ока на мене. Моє серце сильно било ся під оксамітною камізолькою, яку ушили менї на зелені сьвята. Я відразу знав, що она не опре ся менї.

Аж тепер ти моя, хороша крале! І справдї так було. Нашї погляди стрічали ся заєдно підчас цїлої проповіди, так що дїд, котрий замітив моє розгорячене лице, положив свою велику руку менї на чоло і спитав:

— Ти чей не маєш горячки? —

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).